

Väliaikainen versio

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

12 päivänä maaliskuuta 2020(*)

Ennakkoratkaisupyyntö – Siirtotyöläisten sosiaaliturva – Asetus (EY) N:o 883/2004 – 5 artiklan b alakohhta – Vanhuuseläkkeen prosenttimäärän korotus – Vammaisen lapsen hoitamisen johdosta toisessa jäsenvaltiossa maksetun tuen huomioon ottaminen – Tosiseikkojen rinnastamista koskeva periaate

Asiassa C-769/18,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöä, jonka Cour de cassation (Ranska) on esittänyt 29.11.2018 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 7.12.2018, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Caisse d'assurance retraite et de la santé au travail d'Alsace-Moselle

vastaa

SJ ja

Ministre chargé de la Sécurité sociale,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. S. Rossi (esittelevä tuomari) sekä tuomarit J. Malenovský ja F. Biltgen,

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: hallintovirkamies C. Strömholm,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 24.10.2019 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– caisse d'assurance retraite et de la santé au travail d'Alsace-Moselle, edustajanaan J.-J. Gattineau, avocat,

– Ranskan hallitus, asiamiehinnään A.-L. Desjonquères, A. Daly, D. Colas, A. Ferrand ja R. Coesme,

– Tšekin hallitus, asiamiehinnään M. Smolek, J. Pavliš ja J. Vlášil,

– Saksan hallitus, asiamiehenään D. Klebs,

– Euroopan komissio, asiamiehinnään C. Valero ja B.-R. Killmann,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 (EUVL 2004, L 166, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 16.9.2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 988/2009 (EUVL 2009, L 284, s. 43; jäljempänä asetus N:o 883/2004), tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat yhtäältä caisse d'assurance retraite et de la santé au travail d'Alsace-Moselle (Alsace-Mosellen eläkevakuutus- ja työterveyskassa, Ranska; jäljempänä CARSAT) ja toisaalta SJ ja sosiaaliturva-asioista vastaava ministeri ja joka koskee sitä, että SJ:n vanhuuseläkkeen laskennassa otetaan huomioon työuran keston korotus, jota hän voisi vaatia vammaisen lapsensa hoitamisen perusteella.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Asetuksen N:o 883/2004 9 ja 12 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(9) Yhteisöjen tuomioistuin on useaan otteeseen esittänyt kannan mahdollisuudesta etuuksien, tulojen ja tosiseikkojen rinnastamiseen. Periaate olisi omaksuttava nimenomaisesti ja sitä olisi kehitettävä noudattaen samalla tuomioistuinpäätösten sisältöä ja henkeä.

— —

(12) Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti olisi huolehdittava siitä, että tosiseikkojen tai tapahtumien rinnastamista koskeva periaate ei johda tuloksiin, jotka objektiivisesti katsottuna eivät ole perusteltuja, tai samanlaisten ja samaa kautta koskevien etuuksien päällekkäisyyteen.”

4 Kyseisen asetuksen 1 artiklan 2 alakohdassa säädetään, että mainitussa asetuksessa tarkoitetaan ””perhe-etuudella” luontois- tai rahaetuuksia, jotka on tarkoitettu korvaamaan perheestä aiheutuvia kustannuksia, lukuun ottamatta liitteessä I mainittuja elatustukia sekä erityisiä synnytys- ja adoptioavustuksia”.

5 Saman asetuksen 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Asiallinen soveltamisala”, säädetään seuraavaa:

”1. Tätä asetusta sovelletaan kaikkeen seuraavia sosiaaliturvan aloja koskevaan lainsäädäntöön:

a) sairausetuudet;

— —

c) työkyvyttömyysetuudet;

d) vanhuusetuudet;

— —

j) perhe-etuudet.

--

3. Tätä asetusta sovelletaan myös maksuihin perustumattomiin erityisiin rahaetuuksiin, joista säädetään 70 artiklassa.

--

5. Tätä asetusta ei sovelleta

a) lääkinnälliseen ja sosiaalihuoltoon eikä

--"

6 Kyseisen asetuksen 5 artiklassa, jonka otsikko on "Etuuksien, tulojen, tosiseikkojen tai tapahtumien rinnastaminen", säädetään seuraavaa:

"Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, ja erityiset täytäntöönpanosäännökset huomioon ottaen sovelletaan seuraavaa:

a) jos sosiaaliturvaetuuksien ja muiden tulojen saamisella on toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella tiettyjä oikeusvaikutuksia, tämän lainsäädännön asiaankuuluvia säännöksiä sovelletaan niin ikään, kun kyse on toisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella saaduista vastaavista etuuksista tai jossakin toisessa jäsenvaltiossa hankituista tuloista;

b) jos tietyillä seikoilla tai tapahtumilla on toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla oikeusvaikutuksia, kyseisen jäsenvaltion on otettava huomioon toisten jäsenvaltioiden alueella tapahtuneet samankaltaiset seikat tai tapahtumat ikään kuin ne olisivat tapahtuneet sen alueella."

7 Asetuksen N:o 883/2004 9 artiklan, jonka otsikko on "Jäsenvaltioiden ilmoitukset tämän asetuksen soveltamisalasta", 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on ilmoitettava Euroopan komissiolle kirjallisesti -- 3 artiklassa tarkoitetuista lainsäädännöstä ja järjestelmistä --."

8 Kyseisen asetuksen 70 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Tässä luvussa 'erityisillä maksuihin perustumattomilla rahaetuuksilla' tarkoitetaan etuuksia,

a) joilla on tarkoitus antaa joko

i) lisä-, korvaavaa tai täydentävää turvaa 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin sosiaaliturvan aloihin kuuluvien riskien varalta ja joilla varmistetaan asianomaisille henkilöille vähimmäistoimeentulo ottaen huomioon kyseisen jäsenvaltion taloudellinen ja sosiaalinen tilanne, tai

ii) yksinomaan vammaisten erityissuojelua ja jotka liittyvät läheisesti henkilön sosiaaliseen ympäristöön kyseisessä jäsenvaltiossa;

ja

b) jotka rahoitetaan yksinomaan yleisten julkisten menojen kattamiseen tarkoitetuilla pakollisilla veroilla ja joiden myöntämis- ja laskemisedellytykset eivät ole riippuvaisia etuudensaajan

maksuista. Maksuihin perustuvan etuuden lisänä myönnettyjä etuuksia ei kuitenkaan yksin tästä syystä ole pidettävä maksuihin perustuvina etuuksina;

ja

c) jotka on mainittu liitteessä X.”

9 Puheena olevan asetuksen liitteessä X säädetään seuraavaa:

”_ _

SAKSA

a) Perustoimeentulotuki vanhuksille ja henkilöille, joiden ansiokyky on alentunut (sosiaalilain XII osan 4 luku).

b) Työnhakijoiden perusturvaan liittyvät toimeentuloetuudet, paitsi jos kyseisten etuuksien osalta edellytykset väliaikaisen lisäosan myöntämiseksi työttömyysetuuden jälkeen täyttyvät (sosiaalilain II osan 24 pykälän 1 momentti).

_ _”

Saksan oikeus

10 Sosiaalilain (Sozialgesetzbuch), sellaisena kuin sitä sovellettiin pääasian tosiseikkoihin, kahdeksannen osan 35a §:ssä, jonka otsikkona on ”Henkisesti vammaisten lasten ja nuorten sopeutumistuki”, säädetään seuraavaa:

”(1) Sopeutumistukeen ovat oikeutettuja lapset ja nuoret, jotka ovat henkisesti vammaisia tai joilla on riski saada henkinen vamma. Tukea myönnetään yksilöllisten tarpeiden mukaan

1. avohoitona,
2. päivähoitolaitoksissa pienille lapsille tai puolihoitona muissa laitoksissa,
3. pätevän hoitohenkilökunnan toimesta ja
4. täysihoidossa erikoistuneessa laitoksessa tai muun tyyppisessä majoituksessa.

Tuen tehtävä ja tavoite sekä henkilöryhmän ja toimenpiteiden tyyppin nimeäminen kuuluu sosiaalihuollosta annetun liittovaltion lain 39 §:n 3 momentin ja 40 §:n alaan ja 47 §:n soveltamisasetuksen alaan siltä osin kuin yksittäisiä säännöksiä sovelletaan henkisesti vammaisiin henkilöihin tai henkilöihin, joilla on riski saada henkinen vamma.

(2) Jos tämän ohella on tarjottava hoitotukea, on turvauduttava laitoksiin, palveluihin ja henkilöihin, jotka ovat sopivia paitsi sopeutumistukeen liittyvien velvoitteiden täyttämiseksi myös hoitotarpeiden kattamiseksi. Pedagogisia hoitotoimenpiteitä on tarjottava päivähoitolaitoksissa lapsille, jotka eivät vielä ole kouluikäisiä, ja jos hoitotarve mahdollistaa, on käytettävä vammaisille ja terveille lapsille yhdessä tarkoitettuja laitoksia.”

Ranskan lainsäädäntö

11 Sosiaaliturvalain (code de la sécurité sociale) L. 351-4-1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Sosiaalivakuutettujen, jotka hoitavat lasta, joka oikeuttaa L. 541-1 §:n 1 ja 2 momentin nojalla

vammaisen lapsen hoitotukeen ja sen lisäosaan tai jälkimmäisen sijasta sosiaalitoimesta ja perheistä annetun lain (code de l'action sociale et des familles) L. 245-1 §:ssä säädettyyn korvausetuuteen, vakuutuskautta korotetaan, ellei L. 351-4 §:stä mahdollisesti muuta johdu, yhdellä vuosineljänneksellä kolmeakymmentä kuukautta kestävää hoitokautta kohti, mutta enintään kuitenkin kahdeksalla vuosineljänneksellä.”

12 Saman lain L. 541-1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Vammaisesta lapsesta huolehtivilla henkilöillä on oikeus vammaisten lasten hoitotukeen, jos lapsen pysyvä toiminnanvajaus vastaa vähintään tiettyä astetta.

Lisätukea myönnetään lapsista, joilla on vamma, jonka luonne tai vakavuus aiheuttaa erityisen kalliita kustannuksia tai vaatii usein toistuvaa turvautumista kolmannen osapuolen apuun. Tuen suuruus vaihtelee lisäkustannusten suuruuden tai tarvittavan avun jatkuvuuden mukaan.

— —”

13 Kyseisen lain R. 541-1 §:n sanamuoto on seuraava:

”L. 541–1 §:n ensimmäistä momenttia sovellettaessa vammaisen lapsen pysyvän toiminnanvajauksen asteen on oltava vähintään 80 prosenttia, jotta saadaan oikeus vammaisen lapsen hoitotukeen.

Toiminnanvajauksen astetta arvioidaan erilaisten etuuksien myöntämiseen vammaisille henkilöille sovellettavasta ohjeellisesta maksutaulukosta ja perhe- ja sosiaaliavustuslain, sosiaaliturvalain (toinen osa: Conseil d’État’n asetukset) ja 31.12.1977 annetun asetuksen nro 77-1549 muuttamisesta 4.11.1993 annetun asetuksen nro 93-1216 (décret no 93–1216 du 4 novembre 1993 relatif au guide-barème applicable pour l’attribution de diverses prestations aux personnes handicapées et modifiant le code de la famille et de l’aide sociale, le code de la sécurité sociale (deuxième partie: Décrets en Conseil d’État) et le décret no 77-1549 du 31 décembre 1977) liitteenä olevan ohjeellisen maksutaulukon mukaisesti.

— —”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

14 SJ on Ranskan kansalainen, jonka kotipaikka on Stuttgartissa (Saksa) ja joka on vuonna 1981 syntyneen vammaisen lapsen äiti. Työuransa aikana hän työskenteli peräkkäin opettajana Ranskassa ja Saksassa Ranskan kansallisen koululaitoksen keski- ja korkea-asteen opettajana (professeur agrégé de l’Éducation nationale).

15 Stuttgartin kaupunki maksoi SJ:lle 10.11.1995 alkaen henkisesti vammaisten lasten ja nuorten sopeutumistukea Saksan sosiaaliturvalain kahdeksannen osan 35a §:n mukaisesti (jäljempänä saksalainen tuki).

16 SJ hyväksyttiin 7.7.2010 eläkkeelle Ranskan kansallisesta koululaitoksesta 1.8.2010 alkaen. Hän haki 27.7.2011 eläkeoikeuksiensa maksamista Deutsche Rentenversicherung Bundilta (liittovaltion eläkevakuutuslaitos, Saksa), joka välitti hakemuksen Carsatille. Viimeksi mainittu myönsi hänelle vanhuuseläkkeen 1.11.2011 alkaen.

17 SJ teki 18.3.2012 Carsatin valituslautakunnalle oikaisuvaatimuksen, joka koski yhtäältä hänen eläkkeensä voimaantulopäivää ja toisaalta sitä, että hänen eläkkeensä laskemisessa huomioon otettavien täyttyneiden vakuutuskausien ja rinnastettavien kausien lukumäärän laskemisessa ei ollut otettu huomioon Ranskan sosiaaliturvalain L. 351-4-1 §:ssä säädettyä

vakuutuskauden korotusta yhdellä vuosineljänneksellä jokaista kolmeakymmentä kuukautta kestävää hoitokautta kohti enintään kahdeksalta vuosineljännekseltä; kyseistä korotusta sovelletaan sosiaalivakuutettuihin, jotka ovat kasvattaneet lapsen, jonka perusteella on mainitun lain 541-1 §:n nojalla oikeus vammaisen lapsen hoitotukeen ja sen lisäosaan (jäljempänä eläkkeen prosenttimäärän korotus). Koska tämä oikaisuvaatimus hylättiin, SJ nosti kanteen Ranskan sosiaaliturvakysymyksiä käsittelevissä tuomioistuimissa.

18 Tribunal des affaires de sécurité sociale de Strasbourg (Strasbourgin sosiaaliturva-asioiden alioikeus, Ranska) hylkäsi SJ:n vaatimukset 8.4.2015 antamallaan tuomiolla. Asiasta valitettiin Cour d'appel de Colmariin (Colmarin ylioikeus, Ranska), joka pysytti 27.4.2017 antamallaan tuomiolla edellä mainitun tuomion siltä osin kuin kyse oli Carsatin myöntämän eläkkeen voimaantulopäivästä. Se kumosi valituksenalaisen tuomion kyseisen eläkkeen määrän osalta katsoen, että Ranskan lainsäädännössä säädetty eläkkeen prosenttimäärän korotus oli otettava huomioon.

19 Cour d'appel de Colmar katsoi näin ollen asetuksen N:o 883/2004 5 artiklan nojalla, että Saksan tuki oli vastaava kuin Ranskan sosiaaliturvalain 541-1 §:ssä säädetty vammaisen lapsen hoitotuki (jäljempänä ranskalainen tuki), ja täten SJ:llä oli oikeus eläkkeen prosenttimäärän korotukseen. Muutoksenhakutuomioistuin päätteli tästä, että SJ:n vanhuuseläkkeeseen sovellettavaa prosenttimäärää oli korotettava hänen vammaisen lapsensa hoidon vuoksi määrällä, joka vastasi kahdeksaa työskenneltyä vuosineljännestä.

20 Carsat valitti viimeksi mainitusta tuomiosta Cour de cassationiin (ylin tuomioistuin, Ranska) ja väitti valituksensa tueksi, että cour d'appel de Colmar oli rikkonut asetuksen N:o 883/2004 5 artiklaa ja Ranskan sosiaaliturvalain L. 351-4-1 ja L. 541-1 §:ää katsoessaan, että saksalainen tuki ja ranskalainen tuki vastasivat toisiaan, tarkistamatta ensin, oliko SJ:n vammaisen lapsen pysyvä toiminnanvaja vähintään 80 prosenttia, mikä oikeuttaa eläkkeen prosenttimäärän korotukseen. Se väittää, että muutoksenhaussa annettu tuomio voi kyseisen näkemyksen johdosta asiallisesti johtaa niiden sosiaalivakuutettujen käänteiseen syrjintään, jotka ovat kuuluneet yksinomaan Ranskan järjestelmään, verrattuna niihin sosiaalivakuutettuihin, jotka ovat kuuluneet muiden jäsenvaltioiden tukijärjestelmiin.

21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa tästä, että ranskalainen tuki kuuluu asetuksen N:o 883/2004 asialliseen soveltamisalaan, koska se on Ranskan sosiaaliturvajärjestelmän johonkin alaan kuuluva perhe-etuus, kun taas saksalainen tuki vaikuttaa mainitun tuomioistuimen mukaan olevan kyseisen asetuksen 3 artiklan 5 kohdan a alakohdassa tarkoitettu lääkinnälliseen ja sosiaalihuoltoon liittyvä tuki, joka ei kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan. Kyseistä tukea ei myöskään mainita Saksan hallituksen mainitun asetuksen 9 artiklan nojalla antamassa ilmoituksessa, joka koskee kyseisen asetuksen soveltamisalaan kuuluvaa saksalaista lainsäädäntöä.

22 Tässä tilanteessa Cour de cassation, jolla on epäilyksiä siitä, voidaanko asetusta N:o 883/2004 soveltaa pääasian olosuhteissa, ja siitä, ovatko ranskalainen tuki ja saksalainen tuki toisiaan vastaavia, on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Kuuluko [saksalainen tuki] asetuksen N:o 883/2004 asialliseen soveltamisalaan?

2) Jos vastaus on myöntävä, ovatko yhtäältä [ranskalainen tuki] sekä toisaalta [saksalainen tuki] asetuksen N:o 883/2004 5 artiklan a alakohdassa tarkoitettuja vastaavia etuuksia, kun otetaan huomioon Ranskan sosiaaliturvalain L. 351-4-1 §:n tarkoitus eli se, että vanhuuseläkkeen maksamiseen oikeuttavan vakuutuksen keston määrittämisessä otetaan huomioon vammaisen lapsen hoidosta aiheutuvat kustannukset?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

23 Ensimmäisellä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko asetuksen N:o 883/2004 3 artiklaa tulkittava siten, että saksalainen tuki on mainitussa 3 artiklassa tarkoitettu etuus ja kuuluu näin ollen kyseisen asetuksen asialliseen soveltamisalaan.

24 Esitettyyn kysymykseen vastaamiseksi on ensinnäkin tutkittava, onko tämä tuki kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu sosiaaliturvaetus.

25 Tästä on aluksi todettava, että unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee, ettei Saksan liittotasavalta ole ilmoittanut, että saksalaista tukea sääntelevä liittovaltion laki kuuluisi mainitun asetuksen soveltamisalaan. Unionin tuomioistuin on kuitenkin jo todennut, että se, että jäsenvaltio ei ole ilmoittanut, mikä on vastoin asetuksen N:o 883/2004 9 artiklan säännöksiä, että tietty laki kuuluu kyseisen asetuksen soveltamisalaan, ei vaikuta siten, että kyseinen laki ipso facto ei kuuluisi mainitun asetuksen asialliseen soveltamisalaan (ks. vastaavasti tuomio 25.7.2018, A (Vammaiselle tarkoitettu apu), C-679/16, EU:C:2018:601, 30 kohta).

26 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan asetuksen N:o 883/2004 soveltamisalaan kuuluvien etuuksien ja sen soveltamisalan ulkopuolelle jäävien etuuksien välinen ero nimittäin perustuu ennen kaikkea kunkin etuuden tunnusomaisiin osatekijöihin ja erityisesti etuuden tavoitteisiin ja myöntämisedellytyksiin eikä siihen, pidetäänkö etuutta kansallisessa lainsäädännössä sosiaaliturvaetuutena (tuomio 14.3.2019, Dreyer, C-372/18, EU:C:2019:206, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

27 Täten etuutta voidaan pitää ”sosiaaliturvaetuutena”, jos kaksi edellytystä täyttyy: yhtäältä sen myöntäminen etuudensaajille perustuu tiettyyn laissa määritellyyn asemaan kaikesta yksilöllisestä tarveharkinnasta riippumatta ja toisaalta etuus liittyy johonkin asetuksen N:o 883/2004 3 artiklan 1 kohdassa nimenomaisesti mainittuun vakuutustapahtumaan (tuomio 14.3.2019, Dreyer, C-372/18, EU:C:2019:206, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Kun otetaan huomioon näiden kahden edellytyksen kumulatiivinen luonne, toisen niistä täyttymättä jääminen merkitsee, että kyseessä oleva etuus ei kuulu kyseisen asetuksen soveltamisalaan (tuomio 25.7.2018, A (Vammaiselle tarkoitettu apu), C-679/16, EU:C:2018:601, 33 kohta).

28 Näistä ensimmäisen edellytyksen osalta on huomautettava, että se täyttyy, jos etuus myönnetään sellaisten objektiivisten kriteerien perusteella, jotka täytyessään antavat oikeuden etuuteen ilman, että toimivaltainen viranomais voi ottaa huomioon muita henkilökohtaisia olosuhteita. Tämän suhteen unionin tuomioistuin on todennut etuuksista, jotka myönnetään tai evätään tai joiden määrä lasketaan ottamalla huomioon niiden saajan tulojen määrä, että tällaisten etuuksien myöntäminen ei riipu hakijaan kohdistuvasta yksilöllisestä tarveharkinnasta, koska kyse on sellaisesta objektiivisesta ja laissa määritellystä kriteeristä, jonka perusteella oikeus tähän etuuteen syntyy ilman, että toimivaltainen viranomais voi ottaa huomioon muita henkilökohtaisia olosuhteita (tuomio 14.3.2019, Dreyer, C-372/18, EU:C:2019:206, 33 ja 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

29 Lisäksi unionin tuomioistuin on täsmentänyt, että jotta voitaisiin katsoa, että puheena oleva edellytys ei täyty, edellytetään, että se, että toimivaltainen viranomaisen arvioi etuuden saajan henkilökohtaisia tarpeita harkinnanvaraisesti, liittyy ennen kaikkea tätä etuutta koskevan oikeuden syntymiseen. Nämä toteamukset pätevät mutatis mutandis siltä osin kuin on kyse toimivaltaisen viranomaisen suorittaman, etuuden saajan henkilökohtaisten tarpeiden arvioinnin yksilöllisestä luonteesta (ks. vastaavasti tuomio 14.3.2019, Dreyer, C-372/18, EU:C:2019:206, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

30 Käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee, että saksalaisen tuen myöntämiselle ei ole asetettu objektiivisia edellytyksiä, kuten esimerkiksi toiminnanvajauksen tai vamman tiettyä astetta tai tasoa.

31 On myös selvää, että jo Saksan sosiaalilain 35a §:n sanamuodosta ilmenee, että kyseistä tukea tarjotaan sitä saavan lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaisesti toimivaltaisen viranomaisen näistä tarpeista suorittaman yksilöllisen tarveharkinnan perusteella.

32 Näissä olosuhteissa on todettava, että saksalainen tuki ei täytä tämän tuomion 27 kohdassa mainittua ensimmäistä edellytystä.

33 Kun otetaan huomioon kyseisessä 27 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö, kyseinen tuki ei näin ollen ole asetuksen N:o 883/2004 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu sosiaaliturvaetus.

34 On kuitenkin tärkeää muistuttaa, että mainitun asetuksen 3 artiklan 3 kohdalla ulotetaan asetuksen soveltaminen sen 70 artiklassa tarkoitettuihin maksuihin perustumattomiin erityisiin rahaetuuksiin. Tässä tilanteessa on toiseksi tarkistettava, onko saksalainen tuki tällainen etuus.

35 Tästä riittää, kun todetaan, että saman asetuksen 70 artiklan 2 kohdan c alakohdan sanamuodosta ilmenee, että erityisillä maksuihin perustumattomilla rahaetuuksilla tarkoitetaan yksinomaan kyseisen asetuksen liitteessä X mainittuja etuuksia. Koska saksalaista tukea ei mainita tässä liitteessä, se ei ole tällainen etuus.

36 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 883/2004 3 artiklaa on tulkittava siten, että saksalainen tuki ei ole mainituissa 3 artiklassa tarkoitettu etuus eikä se täten kuulu kyseisen asetuksen asialliseen soveltamisalaan.

Jälkimmäinen kysymys

37 Jälkimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään siinä tapauksessa, että ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko asetuksen N:o 883/2004 5 artiklan a alakohtaa tulkittava siten, että ranskalaista tukea ja saksalaista tukea voidaan pitää asetuksen N:o 883/2004 5 artiklan a alakohdassa tarkoitettuina vastaavina etuuksina.

38 Aluksi on todettava, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan mainitun asetuksen 5 artiklan a alakohtaa on tarkoitus soveltaa vain kyseisen asetuksen soveltamisalaan kuuluviin etuuksiin (tuomio 21.1.2016, Vorarlberger Gebietskrankenkasse ja Knauer, C-453/14, EU:C:2016:37, 32 kohta). Edellä tämän tuomion 36 kohdassa on todettu, että saksalainen tuki ei ole kyseisen asetuksen 3 artiklassa tarkoitettu etuus, eikä se täten kuulu asetuksen asialliseen soveltamisalaan. Näin ollen asetuksen N:o 883/2004 5 artiklan a alakohtaa ei voida soveltaa pääasian olosuhteissa.

39 Kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välille SEUT 267 artiklalla luodussa yhteistyössä unionin tuomioistuimen tehtävänä on kuitenkin antaa kansalliselle tuomioistuimelle

hyödyllinen vastaus, jonka perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista siinä vireillä olevan asian. Unionin tuomioistuimen on tämän vuoksi tarvittaessa muotoiltava sille esitetyt kysymykset uudelleen. Unionin tuomioistuimen tehtävänä on nimittäin tulkita kaikkia unionin oikeuden säännöksiä, joita kansalliset tuomioistuimet tarvitsevat ratkaistessaan niiden käsiteltäväksi saatettuja asioita, vaikka näitä säännöksiä ei olisi nimenomaisesti mainittu kansallisten tuomioistuinten unionin tuomioistuimelle esittämissä kysymyksissä (tuomio 13.6.2019, Moro, C-646/17, EU:C:2019:489, 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

40 Vaikka ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on muodollisesti rajoittanut kysymyksensä koskemaan vain tiettyjen unionin oikeuden säännösten tulkintaa, tämä seikka ei estä unionin tuomioistuinta esittämästä sille kaikkia unionin oikeuden tulkintaan liittyviä seikkoja, jotka saattavat olla hyödyllisiä kansallisen tuomioistuimen arvioidessa käsiteltävään olevaa asiaa, riippumatta siitä, onko kansallinen tuomioistuin viitannut niihin kysymyksissään. Unionin tuomioistuimen on poimittava kaikista kansallisen tuomioistuimen esittämistä seikoista ja erityisesti ennakkoratkaisupyyntöjen perusteluista ne unionin oikeutta koskevat seikat, joita on syytä tulkita, kun otetaan huomioon riidan kohde (tuomio 13.6.2019, Moro, C-646/17, EU:C:2019:489, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

41 Nyt käsiteltävässä asiassa pääasian oikeudenkäynti koskee sen selvittämistä, onko sen määrittämiseksi, voiko henkilö vaatia Ranskan lainsäädännössä säädettyä eläkkeen prosenttimäärän korotusta, otettava huomioon olosuhteet, joiden johdosta on myönnetty saksalaisen tuki, joka on tuki, jonka kyseinen henkilö on saanut siirtotyöläisenä vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännön perusteella.

42 Tästä on korostettava, että asetuksen N:o 883/2004 5 artiklassa, luettuna yhdessä asetuksen yhdeksännen perustelukappaleen kanssa, vahvistetaan oikeuskäytännössä esitetty etuuksien, tulojen ja tosiseikkojen rinnastamisen periaate, jonka unionin lainsäätäjä on halunnut sisällyttää mainitun asetuksen tekstiin, jotta kyseistä periaatetta kehitettäisiin noudattaen unionin tuomioistuimen ratkaisujen sisältöä ja henkeä (ks. vastaavasti tuomio 5.12.2019, Bocero Torrico ja Bode, C-398/18 ja C-428/18, EU:C:2019:1050, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

43 Näissä puitteissa asetuksen N:o 883/2004 5 artiklan b alakohdassa säädetään, että jos tietyillä seikoilla tai tapahtumilla on toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla oikeusvaikutuksia, kyseisen jäsenvaltion on otettava huomioon toisten jäsenvaltioiden alueella tapahtuneet samankaltaiset seikat tai tapahtumat ikään kuin ne olisivat tapahtuneet sen alueella.

44 Tästä seuraa, että jotta ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle voidaan antaa hyödyllinen vastaus, jonka perusteella se voi ratkaista siinä vireillä olevan asian, jälkimmäinen kysymys on ymmärrettävä siten, että sillä pyritään selvittämään, sovelletaanko asetuksen N:o 883/2004 5 artiklan b alakohdassa vahvistettua tosiseikkojen rinnastamisen periaatetta syrjintäkiellon yleisen periaatteen erityisenä ilmauksena pääasiassa kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa.

45 Sen selvittämiseksi, sovelletaanko mainittua periaatetta käsiteltävässä asiassa, on tältä osin tarkistettava, täyttyvätkö kaksi edellytystä, eli yhtäältä se, kuuluuko Ranskan sosiaaliturvalain L 351-4-1 §:ssä säädetty eläkkeen prosenttimäärän korotus asetuksen N:o 883/2004 soveltamisalaan, ja toisaalta se, myönnetäänkö viimeksi mainitulla kansallisella säännöksellä oikeusvaikutuksia kyseisen asetuksen 5 artiklan b alakohdassa tarkoitettulle tiettyjen seikkojen tai tapahtumien tapahtumiselle.

46 Näistä edellytyksistä ensimmäisen osalta on todettava, että kun otetaan huomioon tämän tuomion 27 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö, eläkkeen prosenttimäärän korottaminen voi kuulua kyseisen asetuksen asialliseen soveltamisalaan saman asetuksen 3 artiklan 1 kohdan d

alakohdassa tarkoitettuna vanhuusetuutena.

47 Yhtäältä tämä korotus myönnetään edunsaajille ilman yksilöllistä tarveharkintaa tietyn laissa määritellyn aseman perusteella eli siksi, että he ovat kasvattaneet lapsen, jonka perusteella on oikeus ranskalaiseen tukeen.

48 Toisaalta, kuten komissio toteaa lähinnä kirjallisissa huomautuksissaan, pääasiassa kyseessä olevalla etuudella pyritään hyvittämään työuraan liittyvät haitat, joita vakavasti vammaisen lapsen kasvattaneille henkilöille on voinut aiheutua, myöntämällä vakuutusmaksukausien korotus suhteessa vammaisen lapsen hoitojakson kestoon, mikä johtaa kyseisille henkilöille maksettavan eläkkeen määrän korotukseen. Näin ollen tämä etuus, sikäli kuin sillä pyritään turvaamaan sellaisten henkilöiden toimeentulomahdollisuudet, jotka tietyn iän saavutettuaan lopettavat työskentelyn eivätkä enää ole velvollisia olemaan työvoimaviranomaisten käytettävissä, liittyy asetuksen N:o 883/2004 3 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettuun vanhuusetuuden kattamaan riskiin (ks. vastaavasti tuomio 16.9.2015, komissio v. Slovakia, C-361/13, EU:C:2015:601, 55 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

49 Tämän tuomion 45 kohdassa mainituista edellytyksistä jälkimmäisen osalta on todettava, että eläkkeen prosenttimäärän korotuksen myöntämiseksi Ranskan sosiaaliturvalain L. 351-4-1 §:ssä ei edellytetä, että tätä ennen on myönnetty ranskalainen tuki, vaan siinä vaaditaan ainoastaan, että mainitun lain L. 541-1 §:ssä vahvistetut edellytykset tällaisen tuen saamiseksi täyttyvät. Erityisesti viimeksi mainitun säännöksen mukaan on niin, että jotta vammaista lasta kasvattavat sosiaalivakuutetut voivat saada tällaisen korotuksen, lapsen pysyvän toiminnanvajauden on oltava vähintään tietyn asteinen, ja tämä aste on kyseisen lain R 541-1 §:ssä säädetty 80 prosenttiin.

50 Näin ollen eläkkeen prosenttimäärän korottaminen myönnetään asetuksen N:o 883/2004 5 artiklan b alakohdassa tarkoitetun seikan tapahtumisen perusteella eli sen perusteella, että lapsen pysyvä toiminnanvajausta on vähintään tietyn asteinen. Näin ollen myös jälkimmäinen edellytys täyttyy käsiteltävässä asiassa.

51 Tästä seuraa, että 5 artiklan b alakohdassa vahvistettua tosiseikkojen rinnastamista koskevaa periaatetta sovelletaan pääasiassa kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa.

52 Mainitun periaatteen yksityiskohtaisen soveltamistavan osalta on todettava, että Ranskan toimivaltaisten viranomaisten on käsiteltävässä asiassa tarkastettava, onko asetuksen N:o 883/2004 5 artiklan b alakohdassa vaaditun tosiseikan tapahtuminen osoitettu.

53 Tätä varten Ranskan toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon Saksassa tapahtuneet samankaltaiset tosiseikat, eivätkä ne voi asianomaisen vammaisen lapsen pysyvää toiminnanvajautta arvioidessaan rajoittua ainoastaan niihin arviointiperusteisiin, joista tätä varten säädetään ohjeellisessa maksutaulukossa, jota Ranskassa sovelletaan Ranskan sosiaaliturvalain R. 541-1 §:n nojalla.

54 Näin ollen sen toteamiseksi, onko lapsen pysyvän toiminnanvajauksen aste, jota edellä mainitussa laissa edellytetään eläkkeen prosenttimäärän korotusta koskevan oikeuden myöntämiseksi, saavutettu, kyseiset viranomaiset eivät voi kieltäytyä ottamasta huomioon samankaltaisia Saksassa tapahtuneita tosiseikkoja, jotka voidaan osoittaa millä tahansa näytöllä ja erityisesti lääkärintarkastuksia koskevilla lausunnoilla, todistuksilla tai hoitolähettiläillä tai lääkemääräyksillä.

55 On vielä lisättävä, että tällaisia selvityksiä suorittaessaan mainittujen viranomaisten on myös kunnioitettava suhteellisuusperiaatetta huolehtimalla asetuksen N:o 883/2004 12

perustelukappaleen mukaisesti siitä, että tosiseikkojen rinnastamista koskeva periaate ei johda tuloksiin, jotka objektiivisesti katsottuna eivät ole perusteltuja.

56 Kaiken edellä esitetyn perusteella jälkimmäiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 883/2004 5 artiklaa on tulkittava siten, että

- ranskalaista tukea ja saksalaista tukea ei voida pitää mainitun 5 artiklan a alakohdassa tarkoitettuina vastaavina etuuksina
- samaisen 5 artiklan b alakohdassa vahvistettua tosiseikkojen rinnastamista koskevaa periaatetta sovelletaan pääasiassa kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa. Ranskan toimivaltaisten viranomaisten on siis ratkaistava, onko käsiteltävässä asiassa osoitettu asetuksen N:o 883/2004 5 artiklan b alakohdassa vaaditun tosiseikan tapahtuminen. Tässä yhteydessä kyseisten viranomaisten on otettava huomioon Saksassa tapahtuneet samankaltaiset tosiseikat ikään kuin ne olisivat tapahtuneet niiden omalla alueella.

Oikeudenkäyntikulut

57 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kahdeksas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004, sellaisena kuin se on muutettuna 16.9.2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 988/2009, 3 artiklaa on tulkittava siten, että Saksan sosiaalilain (Sozialgesetzbuch) kahdeksannessa osassa säädetty henkisesti vammaisten lasten ja nuorten sopeutumistuki ei ole mainitussa 3 artiklassa tarkoitettu etuus eikä se täten kuulu kyseisen asetuksen asialliseen soveltamisalaan.**
- 2) **Asetuksen N:o 883/2004, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 988/2009, 5 artiklaa on tulkittava siten, että**
 - **Ranskan sosiaaliturvalain (code de la sécurité sociale) L. 541-1 §:ssä säädettyä vammaisen lapsen hoitotukea ja Saksan sosiaalilain (Sozialgesetzbuch) kahdeksannen osan 35a §:ssä säädettyä henkisesti vammaisten lasten ja nuorten sopeutumistukea ei voida pitää mainitun 5 artiklan a alakohdassa tarkoitettuina vastaavina etuuksina;**
 - **samaisen 5 artiklan b alakohdassa vahvistettua tosiseikkojen rinnastamista koskevaa periaatetta sovelletaan pääasiassa kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa. Ranskan toimivaltaisten viranomaisten on siis ratkaistava, onko käsiteltävässä asiassa osoitettu asetuksen N:o 883/2004 5 artiklan b alakohdassa vaaditun tosiseikan tapahtuminen. Tässä yhteydessä kyseisten viranomaisten on otettava huomioon Saksassa tapahtuneet samankaltaiset tosiseikat ikään kuin ne olisivat tapahtuneet niiden omalla alueella.**

Allekirjoitukset

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.